

Nume: _____

Data: _____

FIȘĂ DE LUCRU – EDUCAȚIE MEDIA

Fapte și opinii / Cum funcționează inteligența artificială?

Citește cu atenție textul.

Poate ai observat că atunci când cauți un videoclip, asculți muzică sau folosești o aplicație de traducere, telefonul sau calculatorul îți oferă sugestii care par potrivite pentru tine. În multe astfel de situații este folosită inteligența artificială, prescurtată IA.

Dar înainte să înțelegem cum funcționează aceste aplicații, mai trebuie să cunoaștem un cuvânt important: algoritm. Un algoritm este ca o listă de pași pe care îi urmezi pentru a rezolva o problemă sau pentru a face un lucru. Gândește-te că vrei să pregătești o prăjitură. Mai întâi spargi ouăle, apoi le bați, adaugi zahărul, făina și celelalte ingrediente, amesteci compoziția și, la final, o pui în cuptor.

Nu ar fi o idee prea bună să pui ouăle cu tot cu coajă în tavă sau să bagi prăjitura la cuptor înainte să amesteci ingredientele! Dacă schimbi ordinea pașilor, prăjitura nu va ieși bine. Și calculatoarele urmează algoritmi: ele execută instrucțiunile pas cu pas, în ordinea în care au fost programate să facă asta.

Inteligența artificială este un tip de tehnologie creată de oameni. Ea permite calculatoarelor și unor programe să realizeze anumite sarcini. De exemplu, un program poate recunoaște obiecte într-o fotografie, poate traduce un text sau poate răspunde la întrebări.

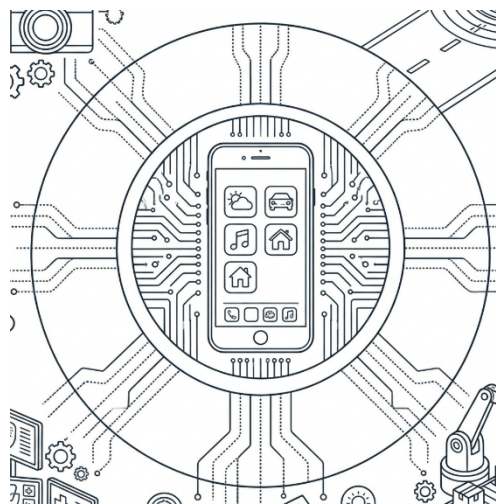
Inteligența artificială nu gândește (de fapt, nu e nici chiar așa inteligentă...) și nu înțelege lumea la fel ca oamenii. Ea învață din foarte multe exemple și folosește algoritmi și reguli matematice pentru a găsi răspunsuri. Dacă primește informații greșite sau incomplete, poate oferi și răspunsuri greșite. Dacă, de exemplu, tu ai fi învățat la școală că 2×5 fac 11, atunci ai fi răspuns cu multă încredere la un test că acesta este rezultatul corect.

Astăzi, inteligența artificială este folosită în multe domenii. Medicii o pot folosi pentru a analiza imagini medicale, meteorologii pentru a îmbunătăți prognoza vremii, iar cercetătorii pentru a studia cantități foarte mari de date. Unele aplicații îi ajută pe elevi să exerseze citirea, matematica sau învățarea limbilor străine.

Totuși, răspunsurile oferite de inteligența artificială trebuie verificate. Ea poate greși, poate omite informații importante sau poate crea texte care par convingătoare, dar nu sunt adevărate. De aceea este bine să comparăm informațiile cu surse de încredere și să întrebăm un profesor sau un alt adult atunci când nu suntem siguri.

Știai că?

Atunci când urmărești videoclipuri sau asculți muzică online, algoritmi analizează ce ai urmărit sau ai ascultat înainte și încearcă să-ți recomande conținut asemănător. De aceea, două persoane pot primi recomandări diferite, chiar dacă folosesc aceeași aplicație.

Exercițiul 1. Ce ai aflat?

Scrie **trei informații noi** pe care le-ai descoperit din text.

1. _____
2. _____
3. _____

Exercițiul 2. Fapt sau opinie?

Citește fragmentul de mai jos. Scrie **F** în dreptul faptelor și **O** în dreptul opiniilor.

- ☐ Inteligența artificială poate traduce texte. _____
- ☐ Inteligența artificială este cea mai interesantă invenție creată vreodată. _____
- ☐ Unele spitale folosesc inteligența artificială pentru analiza imaginilor medicale. _____
- ☐ Mi se pare uimitor că un calculator poate răspunde la întrebări. _____
- ☐ Inteligența artificială poate greși dacă primește informații greșite. _____
- ☐ Toți copiii ar trebui să folosească inteligența artificială în fiecare zi. _____

Exercițiul 3. Transformă faptele în opinii

Exemplu:

Fapt: Inteligența artificială poate traduce texte.

Opinie: Cred că aplicațiile care traduc texte sunt foarte utile.

a) **Fapt:** Unele aplicații folosesc algoritmi pentru a recomanda muzică și videoclipuri.

Opinie: _____

b) **Fapt:** Inteligența artificială poate recunoaște obiecte în fotografii.

Opinie: _____

Exercițiul 4. Transformă opiniile în fapte

a) **Opinie:** Inteligența artificială este extraordinară.

Fapt: _____

b) **Opinie:** Algoritmii aleg întotdeauna cele mai bune videoclipuri.

Fapt: _____

Exercițiul 5. Analizează informația

Bifează întrebările pe care ar trebui să ți le pui atunci când citești o informație pe internet.

- ☐ Cine a publicat informația?
- ☐ Există dovezi care o susțin?
- ☐ Pot verifica informația și în alte surse?
- ☐ Îmi place această informație?
- ☐ Autorul prezintă un fapt sau o opinie?
- ☐ Sunt indicate sursele informațiilor?

Exercițiul 6. Gândește critic

Un coleg îți spune:

„Inteligența artificială știe întotdeauna răspunsul corect.”

1. Ce te face să ai îndoieli cu privire la această afirmație?

2. Ce surse ai consulta pentru a verifica dacă informația este adevărată?

Reține!

Un fapt este o informație care poate fi verificată prin observații, măsurători etc.

O opinie exprimă ceea ce gândește, simte sau preferă o persoană.

Surse de documentare

- UNESCO – *Guidance for Generative AI in Education and Research*: <https://www.unesco.org>
- UNICEF – *Policy Guidance on AI for Children*: <https://www.unicef.org>
- Encyclopaedia Britannica – *Artificial Intelligence*: <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>
- Common Sense Media – *What Is Artificial Intelligence?*: <https://www.common Sense Media.org>

